

Øvre Tømmerdal — Trondheim Bymark.

Joh. Geelmuyden.

NILS BØCKMANN

Til fjells i ferien

Av alt jeg lærte av min far, er det intet jeg er så takknemmelig for som det at han lærte meg å bli glad i naturen og i fjellet.

Min far hadde en jaktstue i Verdalsfjellene. Den gang begynte rypejakten den 15. august, og fra jeg var 7 år gammel, var den siste uken av skoleferien med far i fjellet, det store klimaks i feriegleden.

Jaktstuen lå ved et ypperlig fiskevann ved foten av den 1035 m høye Hermanssnassen, og hvert år var én dag satt av til å klyve opp på denne herlige fjelltoppen og jakte på fjellrype. Hele livet gjennom har syvåringens begeistring da han første gang stod ved varden på Hermanssnasen, strålt som det herligste barndomsminne. Vi gutter, min eldre bror og jeg, tilbrakte alltid sommerferien hos bestefar, som var distriktslege på Levanger med distrikt fra og med Åsen til og med Verdal, og det ble mang en tur bak på karjolskrinet når bestefar skulle i doktorbesøk rundt om i dette store distriktet — og mangt et klokt ord og nyttig opplæring fikk vi gutter når vi satt bak på karjolskrinet for å være grindgutter for bestefar. Et sted i Skogn gikk veien over to eiendommer, den ene het Tilfredshet og den andre Nøysomhet, og hver gang doktorskyssen med oss gutter som grindgutter på karjolskrinet, gikk den veien, så sa min bestefar: «Husk det, gutten min, at veien til Tilfredshet går gjennom Nøysomhet.

Men det var nå turen til fjells med far den siste uken av ferien som var det gjeveste av alt. Det var ikke så lettvinnt og raskt å komme fram den gang som det er nå. Fra bestefars bolig i Levanger



Den reviderte jaktstuen, 50 år etterpå.

Tor Gjedebo.

kjørte vi 3 mil i karjol til Garnes gamle skysstasjon i Inndalen og derfra bar det så til fjells. Så lenge vi var ganske små, fikk vi gutter av og til sitte på proviantlasset enkelte stykker av veien. Provianten ble kjørt på en langvogn, slik de ofte brukte den gang for transport opp til sæteren. En mils vei opp til Stubskinnsæteren var det ennå en slags sætervei. Men derfra og videre en drøy halvmil til jaktturen, fantes ikke vei, og der var det bare å lete seg fram etter tørrabbene og av og til over bløte myrhull, og jeg kan ennå se for meg de mange morsomme situasjoner og episoder som da kunne oppstå. Jeg lærte hvor utrolig man kan komme fram med hest og kjøredning når karen som kjører forstår sin dont.

Og underveis lærte far oss om alt det vi så, blomster og trær, dyr og fugler. Det er utrolig hvor det sitter i erindringen det man lærer på denne måten.

Men årene gikk, og så kom den tid da min far ble valgt inn på Stortinget. Som den til det ytterste samvittighetsfulle mann han var i sin gjerning, så syntes han ikke at han kunne ta seg noen ferie fra sitt embete, når han måtte være så meget fraværende som det medførte å være stortingsmann den gang, enda stortingsseksjonene da var meget kortere enn de senere er blitt. Og en av de sørgelige konsekvenser var at han fant å måtte selge sin jakthytte.

Men da var vi gutter, etter 5 års opplæring av far, blitt så fjell-

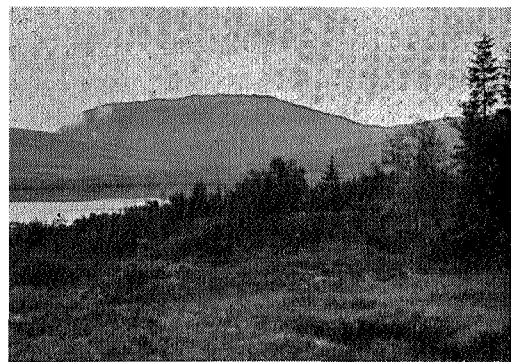
vante og så betatt av fjellsyken at vi måtte til fjells i ferien, og nå på egen hånd. Når ferien kom, kunne far stikke til oss en ti-krone hver og si at nå kan dere dra på tur. Den eneste betingelse han satte var at vi skulle holde ham underrettet om hvor vi for. Det var utrolig hvor langt en kunne komme med en ti-krone den gang, når utrustningen var i orden og fordringer beskjedne.

Utrrustningen ja, den var grei. En ryggsekk med bytte av undertøy, et feltkjøkkenstell, en tettsluttende smørdåse, den måtte være tett, for smøret kunne jo smelte i sekken når det var varmt, et brød og gjerne litt knekkebrød, det var lett i vekt, og så en pose med Knorrs ertemel og et godt stykke spekeflesk. Og så et stort regnslag, det var godt å ha både om det ble regn og også som under- og overberdsel når man skulle overnatte ute under en gran, eller i en tom utløe hvis været ikke fristet til å ligge ute. Og så ikke å glemme fiskesaker med markkopp og fluer, bruk av kastesluk var ikke oppdaget den gang. Dette med fiskesaker var meget viktig, for provianteringen var beregnet på at vi i størst mulig utstrekning skulle ernære oss ved fiske. Ertemelet kokt med terninger av spekeflesket oppi, det var reserven som vi skulle ty til om fisket slo feil. Og så naturligvis kart og kompass.

Slik utrustet streifet vi omkring, min bror og jeg, gjerne i følge med én eller to skolekamerater. Og det var ikke småting vi rakk over.

La meg fortelle om den første langturen på egen hånd. Vi var 4 kamerater, min 2 år eldre bror og 2 av hans klassekamerater fra Katedralskolen, og så jeg som yngstemann. Det var i 1893 og jeg var 13 år. Vi startet med dampbåt til Orkanger. Hadde en morsom opplevelse underveis på båten. En av mannskapet hadde samlet en pøs med store, pene blåskjell. Han skulle fiske mens båten lå i Orkanger. Så spurte vi om vi kunne få spise noen av dem, og dertil svarte han at: ja, spiser dere slikt, så må dere gjerne spise dem alle sammen. Da vi kom til Orkanger, var det ikke så meget igjen i pøsen, og vi hadde fått den middagen vi trengte den dagen.

Så var det å traske og gå opp til Å i Meldalen. Der overnattet vi, en flotthet vi ikke ofte kunne unne oss. Men det var billig den gangen. Jeg tror vi betalte 1 krone hver, og da fikk vi mat til aftens, og frokost også.



Hermann-snasen og
Grønningen.

Tor Gjedebo.

Og så bar det til fjells. I Jøldalen overnattet vi i en utløe ved en sæter — og maten, ja, den halte vi opp av Jøldelsvannet. Neste dag gikk vi gjennom Svartådalen til Trollheimshytta. Den var ganske ny den gang. Jeg husker at en av Turistforeningens medlemmer spurte meg for et par år siden om jeg kunne si ham hvem han

var den Nils Bøckman, som han hadde funnet innskrevet i den eldste gjesteboken for Trollheimshytten. Det var ikke vanskelig for meg å identifisere den karen.

En avstikker opp på Snota inngikk naturligvis nå i programmet. Så bar det da videre til Kårvatn i Todalen, så over til Innerdalen og deretter over til Storfale i Sunndalen. Jeg husker vi lette litt i usiktbart vær for å finne nedstigningen til Storfale. Det er litt vanskelig der, og den gang var ikke oppmerking av rutene satt i system slik som nå.

Dermed var fjellturen slutt. Men ikke turen. Den gikk videre til Sunndalsøra, med båt over til Eidsøra, og så var det å traske til Molde, hvor den ene av min brors klassekameraters foreldre bodde.

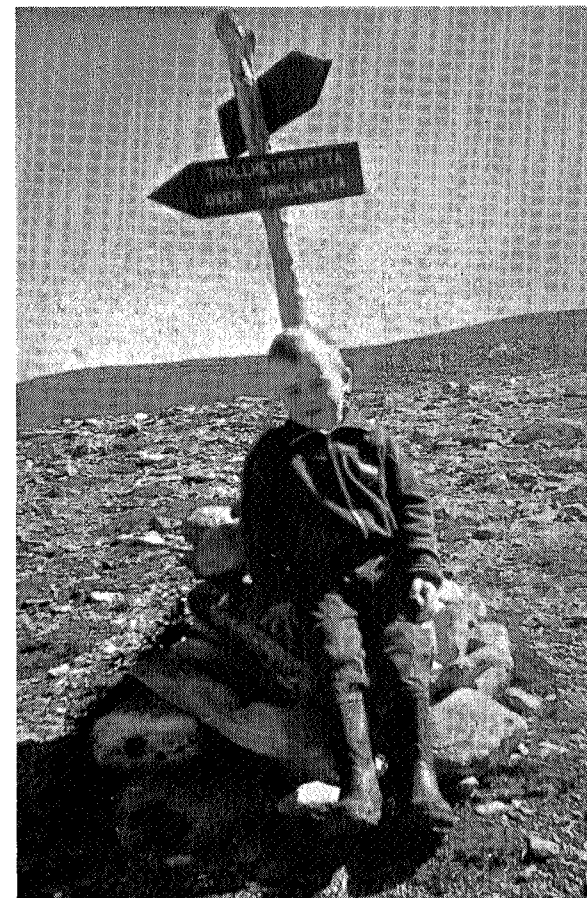
Hjemturen fra Molde gikk så over Tingvoll, Surnadal, Rindal, Orkdal til Trondhjem.

Slik streifet min bror og jeg omkring i Trøndelags fjell og bygder så lenge vi gikk på skole i Trondhjem. Og slik turene gikk den gang, kom vi i nær kontakt med folk og natur. Gleden ved det forstår nok ikke de turister som i dag jager avsted i bil og ser det hele omtrent som man sitter på kino og ser landskapsbilder flimre forbi øynene.

Trangen til friluftsliv og lengselen etter fjell har siden ført meg rundt, ikke bare i Trøndelags fjell og bygder, men senere, da skoledagene med dens ferier var slutt, også på andre kanter landet rundt. Og ett poeng. Alltid med kart som nøye blir fulgt til enhver tid. Det er da man blir kjent og har dobbelt av både glede og nytte av sine turer.

Fra min bolig kan jeg nå langt borte se en vakker kuppel av et fjell. Det er Harmansnasen, min barndoms fjell. Og jeg kan drømme meg tilbake til jeg igjen er den 7-års gutten som fra toppen av dette herlige fjellet ser ut over fjellviddene. Da fylles jeg av takknemmelighet for alt det som fjellet har gitt meg gjennom et langt liv.

Det er vår plikt å bevare de verdier for kommende slekter.



Første gang i Trollheimen — 4 år gammel.

Rolf Følling.